

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 674/2020
24.09.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Данијеле Николић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милош Лончар, адвокат из ..., против туженог ЈП „Нуклеарни објекти Србије“, Београд – Винча, чији је пуномоћник Драган Тошић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3088/19 од 15.11.2019. године, у седници већа одржаној 24.09.2020. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3088/19 од 15.11.2019. године и пресуда Другог основног суда у Београду П1 253/18 од 24.06.2019. године и предмет враћа правостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Другог основног суда у Београду П1 253/18 од 24.06.2019. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење туженог бр. .../.../... од 23.08.2018. године, којим је тужилци отказан Уговор о раду бр. .../... од 01.06.2010. године и обавезан тужени да тужилцу врати на рад. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове поступка у износу од 69.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3088/19 од 15.11.2019. године одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Другог основног суда у Београду П1 253/18 од 24.06.2019. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде на основу овлашћења из члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ...87/18), у границама разлога наведених у ревизији а пазећи по службеној дужности на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП и правилну примену материјалног права, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог на основу Уговора о раду од 01.06.2010. године и припадајућег Анекса II од 06.05.2011. године, на радном месту .. Тужила је против туженог покренула поступак пред Вишим судом у Београду ради заштите од злостављања на раду, у коме је оспорила овлашћење в.д. директора туженог за заступање у том поступку због истека мандата. Тужила се преко пуномоћника обратила Агенцији за привредне регистре ради пријаве и промене података код туженог који се односе на законског заступника. Решењем Агенције за привредне регистре БД 26583/18 од 28.03.2018. године, одбачена је регистрациона пријава промене података код туженог која се односи на регистрацију промене законског заступника, с обзиром да је поднета од стране неовлашћеног лица. Након тога, тужили је достављено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду од 08.06.2018. године, којим је тужила обавештена да постоје разлози за отказ уговора о раду због непоштовања радне дисциплине и повреде радне обавезе, јер је овластила адвоката да у њено име Агенцији за привредне регистре поднесе захтев за брисање уписа који се односио на законског заступника туженог. Изјашњавајући се на упозорење, тужила је навела да је овлашћење адвокату дала у циљу заштите њених права у судском поступку пред Вишим судом у Београду, који води ради заштите од злостављања на раду. Оспореним решењем туженог од 23.08.2018. године тужили је из наведеног разлога отказан уговор о раду јер је својом кривицом учинила повреду радне обавезе и због непоштовања радне дисциплине, па је због тога њено понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је тужила подносићи захтев органу Агенције за привредне регистре поступала као физичко лице, у своје име и за свој рачун и да у њеном поступању нема противправности јер се прибављање доказа неопходних за вођење судског поступка не може сматрати кршењем радне обавезе, односно радне дисциплине, па је усвојио тужбени захтев и поништио решење о отказу уговора о раду.

По оцени Врховног касационог суда, овакав закључак нижестепених судова се не може прихватити, јер је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено.

Закон о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 74/14, 13/17 (Одлука Уставног суда), 113/17) у члану 179. став 2. тачка 2. прописује да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако злоупотреби положај или прекорачи овлашћења. Према члану 179. став 3. тачка 8. истог Закона, послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину и то ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Уговором о раду бр. 891/10 од 01.06.2010. године, који је тужила закључила са туженим, у тачки 21.4. и 22. 3, прописани су исти отказни разлози због повреде радне обавезе и непоштовања радне дисциплине као и Законом о раду.

У конкретном случају, тужилји је стављено на терет да је извршила повреду радне обавезе с обзиром да је на радном месту ..., као дипломирани ... са ... , Агенцији за привредне регистре неовлашћено поднела захтев за брисање уписа података о законском заступнику туженог, чиме је прекорачила овлашћења која је имала по уговору о раду. Нижестепени судови су усвојили тужбени захтев налазаћи да у радњама тужилје које формирају отказни разлог нема елемената противправности и да оне не могу представљати повреду радне обавезе односно радне дисциплине која је такве природе да тужилја не може да настави рад код туженог. Оцењујући жалбене наводе туженог, другостепени суд закључује да је радна обавеза тужилје по уговору о раду, поред осталог, била и заступање пред органима управе, као и да је мандат в.д. директора туженог истекао током 2016. године у складу са Законом о јавним предузећима и да након тога није могуће било да исто лице буде изабрано за в.д. директора јавног предузећа.

Повреда радне обавезе мора бити унапред предвиђена и скривљена док непоштовање радне дисциплине не мора бити унапред предвиђено а ни скривљено. Прекорачење овлашћења постоји када запослени чини оно што је изван граница онога што може да чини. За повреду радне обавезе увек је потребна кривица, док је за непоштовање радне дисциплине довољна свест о њеном нарушавању. Тужилја је Агенцији за привредне регистре поднела захтев за брисање уписа личности в.д. директора туженог преко овлашћеног пуномоћника - адвоката, на коме је као подносилац означена у својству руководиоца на радном месту на коме је радила код туженог. Иако је на основу уговора о раду тужилја била овлашћена да поред осталих прописаних послова, заступа предузеће пред надлежним судским и управним органима, она се тим правом није могла самостално користити без посебног овлашћења законског заступника туженог, што је као дипломирани ... морала знати, а морала је знати и ко може поднети регистрациону пријаву према Закону о јавним предузећима. При томе је за правну квалификацију њеног поступања у смислу постојања отказног разлога без значаја да ли је и када истекао мандат в.д. директора туженог и да ли је он могао бити поново именован на ту функцију према наведеном Закону.

Осим тога, не може се прихватити закључак судова да је поступање тужилје које јој се ставља на терет било у циљу прибављања доказа неопходних за вођење судског поступка против послодавца. Иако је тужилја оспорила овлашћење за заступање законског заступника туженог у том поступку, суд по службеној дужности води рачуна о томе да ли су странке у поступку правилно заступане, сходно члану 79. ЗПП, па подношење захтева АПР-у није било неопходна радња коју је тужилја морала предузети ради заштите својих права и успеха у спору, нити је пак она такав налог добила од суда, што произилази из приложеног записника са рочишта од 26.03.2018. године када је заступнику туженог наложено да достави извод из уписника АПР-а.

У поновном поступку првостепени суд ће, имајући у виду изложено, утврдити да ли је тужилја својим поступањем прекорачила границе овлашћења у заступању која је имала сходно закљученом уговору о раду и да ли у томе има њене кривице, односно да ли се ради о таквом понашању због којег не може наставити даљи рад код послодавца, при чему ће имати у виду да питање правне квалификације и подвођења

радњи и пропуста запосленог у садржини упозорења и у садржини решења о отказу уговора о раду у погледу повреде радних обавеза које му се стављају на терет, нема значаја за законитост отказа уколико се ради о суштински истим пропустима и повредама радних обавеза и актима кршења радне дисциплине, као и да је за законитост отказа довољно је да се испуни само један отказни разлог.

У поновном поступку првостепени суд ће водећи рачуна о напред изнетом у овом решењу, правилно и потпуно утврдити одлучне чињенице и правилном применом материјалног права донети нову правилну одлуку о тужбеном захтеву.

Са наведених разлога применом члана 415. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранслава Апостоловић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић